higher education & training

Department:
Higher Education and Training
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIENRIGLYN

NASIONALE SERTIFIKAAT

KOSTE- EN BESTUURSREKENINGKUNDE N5

14 JUNIE 2019

Hierdie nasienriglyn bestaan uit 8 bladsye.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A

VRAAG 1

1.1	1.1.1	C
	1.1.2	C
	1.1.3	A
	1.1.4	D
	1.1.5	B
	1.1.6	D
	1.1.7	C
	1.1.8	D
	1.1.9	A
	1.1.10	A
	1.1.11	C
	1.1.12	B
	1.1.13	C
	1.1.14	B
	1.1.15	D
	1.1.16	C
	1.1.17	A
	1.1.18	C
	1.1.19	B
	1.1.20	C

(20 × 2) (40)

1.2	1.2.1	E
	1.2.2	D
	1.2.3	F
	1.2.4	G
	1.2.5	B

(5 × 2) (10)

1.3	1.3.1	Waar
	1.3.2	Onwaar
	1.3.3	Onwaar
	1.3.4	Waar
	1.3.5	Waar

(5 × 2) (10)
[60]

TOTAAL AFDELING A: 60

AFDELING B

VRAAG 2

2.1

2.1.1	1 350
2.1.2	1 350
2.1.3	3 000
2.1.4	3 000
2.1.5	4 000
2.1.6	4 000
2.1.7	1 000
2.1.8	1 000
2.1.9	5 000
2.1.10	7 000
2.1.11	2 400
2.1.12	5 600
2.1.13	4 500
2.1.14	7 500
2.1.15	10 000
2.1.16	14 000
2.1.17	15 900
2.1.18	25 250
2.1.19	R6,23
2.1.20	R10,60

(20 × 1) (20)

2.2

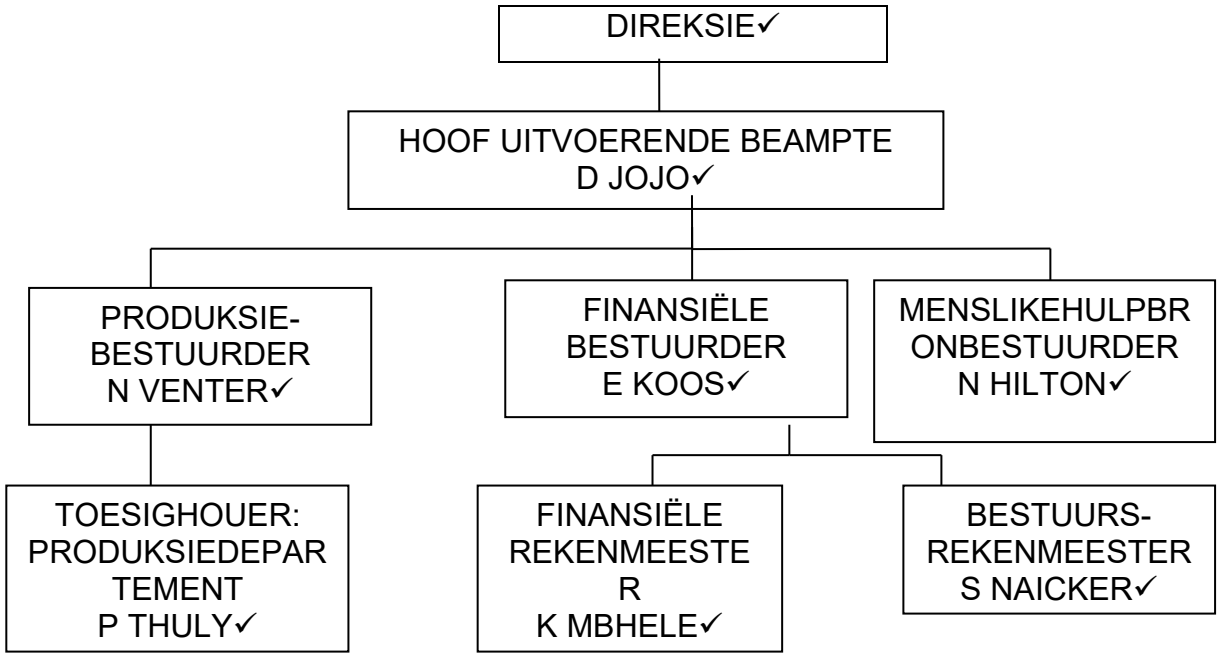

(8)
[28]

VRAAG 3

3.1 3.1.1 Bestelpunt = Maksimum gebruik van materiaal × maksimum besteltydperk ✓

= (90 000 × 2 m^2)/50 × 3✓✓✓✓

= 10 800 m^2✓ (6)

3.1.2 $$EOQ = \sqrt{\frac{2 \times \text{jaarlikse verbruik van materiaal} \times \text{bestelkoste}}{\text{Houkoste van een eenheid per jaar}}}$$ ✓

= $\frac{2 \times (90\,000 \times 2)180\,000\ m^2 \times R65}{(850 \times 10\%) = R85,00}$✓✓✓✓✓✓

= 525,68 of 525 m^2✓✓ (9)

3.1.3 Maksimum voorraad = Bestelpunt + EBG – (Minimum gebruik × Minimum besteltydperk) ✓
= 10 800 + 525 – (75 000/50) × 2 ✓✓✓

= 8 325 eenhede (5)

3.2 3.2.1 Produksieverslag van Bimbos Ltd 30 November 2016

Begrote arbeidsure (3 werkers × 21 × 8)	504✓✓
Werklike ure gewerk (352 + 144+)✓✓✓	496✓✓
Afwyking (gunstig)	08✓
Produksie:	
Begrote produksie	100✓
Werklike produksie	100✓
Afwyking	0✓
Produktiwiteitsverslag	
Begrote tyd per eenheid (504/100 × 60)	5,04 uur per eenheid✓✓ of 302,40 min
Werklike tyd gebruik per eenheid (496/100 × 60)	4,96 uur per eenheid✓✓ of 297,60 min

(15)

3.2.2
- Die werker is ongeskool of nie goed opgelei nie.
- Hy of sy is lui en nie gemotiveerd om goed te presteer nie.
- Daar is geen aansporing om meer produktief te wees nie.
- Die taak kan te onuitdagend of vervelig wees.
- Die werk is fisies te veeleisend om agt ure lank volgehou te word.
- Die standaard of vereiste produktiwiteitsvlak is te hoog.

(Enige 2 × 2) (4)

3.2.3
- Slegte werksomstandighede, bv. hoë geraasvlakke, swak beligting of ventilasie.
- Politieke faktore soos onsekerheid oor werk, politieke onrus en onstabiliteit.
- Hoë temperature of humiditeit.
- Lang werksure, wat moegheid en lae produktiwiteit veroorsaak.
- Afstand vanaf die werk/swak behuising en lewensomstandighede.

(Enige 2 × 2) (4)
[43]

VRAAG 4

4.1

Dt			Materiaalrekening		Kt
Saldo	a/b	✓70 000	Produksiekontrole		✓✓735
Krediteurekontrole		✓770 000	Vervaardigingsbokoste		000
			Materiaal teruggestuur/		✓25 000
			Krediteurekontrole	a/d	✓30 000
			Saldo		✓50 000
		✓840 000			840 000
Saldo	a/b	50 000			

(8)

4.2

Dt		Produksiekontrolerekening			Kt
Saldo	a/b	✓51 000	Voltooide		✓✓2 253 500
Arbeidskontrole		✓1 005 000	goedere	a/d	✓40 000
Materiaalkontrole		✓735 000	Saldo		
Vervaardigingsbokoste		✓502 500			
		✓2 293 500			2 293 500
Saldo	a/b	40 000			

(8)

4.3

Dt		Voltooide goedere			Kt
Saldo	a/b	✓37 000	Koste van		✓✓2 263 400
Produksiekontrole		✓2 253 500	verkope	a/d	✓27 100
			Saldo		
		2 290 500			2 290 500
Saldo	a/b	7 100			

(5)

4.4

Dt		Koste van Verkope			Kt
Voltooide goedere		✓2 263 400	Handelsrekening		✓2 287 900
Vervaardigingsbokoste		✓24 500			
		2 287 900			2 287 900

(3)

4.5

Dt Kt		Vervaardiging Bokosterekening			
Materiaalkontrole		✓25 000	Produksiekontrole		✓✓502 500
Produksietoesighouer			Koste van verkope		✓24 500
se salaris		✓92 000			
Depresiasie op aanleg					
en masjinerie		✓70 000			
Instandhouding van					
aanleg en masjinerie		✓110 000			
Aanleg: water en					
elektrisiteit		✓150 000			
Huur van					
produksietoerusting		✓80 000			
		✓527 000			527 000

(10)

4.6

Dt		Handelsrekening			Kt
Koste van verkope		✓2 287 900	Verkope		✓3 357 000
Wins-en-verliesrek		✓1 069 100			
		3 357 000			3 357 000

(3)

4.7

Dt	Wins-en-verliesrekening		Kt
Administratiewe salarisse	✓130 000	Handelsrekening	✓1 069 100
Depresiasie op kantoortoerusting	✓90 000		
Huur van kantoortoerusting	✓63 000		
Kantoorinstandhouding	✓30 000		
Verkoopkommissie	✓40 000		
Kapitaalrekening	✓716 100		
	1 069 100		1 069 100

(7)
[44]

VRAAG 5

5.1

DIREKTE MATERIAAL		
Beginvoorraad		✓85 000
Aankope		✓555 000
Materiaal beskikbaar vir gebruik		✓645 000
Minus: Terugsendings		✓(15 000)
Eindvoorraad		✓ (45 000)
Direkte materiaal uitgereik		585 000
Plus: Direkte arbeid		✓440 000
Primakoste		✓1025 000
Vervaardigingsbokoste verhaal		✓656 000
Fabriekshuurgeld	✓146 000	
Salaris: Produksiebestuurder	✓236 000	
Indirekte materiaal	✓88 000	
Depresiasie op fabriekstoerusting	✓45 000	
Werklike vervaardigingsbokoste	✓515 000	
Plus: Oorverhaalde bokoste	✓✓141 000	
Produksiekoste		✓1 681 000
Plus' Onvoltooide werk - begin		✓44 000
		✓1725 000
Min: Onvoltooide werk - einde		✓(32 000)
Koste van produksie van voltooide goedere		**✓1 693 000**

(20)

5.2

Openingsaldo: Voltooide goedere	✓36 000
Plus: Koste van produksie	✓1 693 000
Min: Oorverhaling van bokoste	✓(141 000)
Voltooide goedere beskikbaar vir verkoop	1 588 000
Minus: Voorraad van voltooide goedere	✓(18 000)
	✓1 570 000

(5)
[25]

TOTAAL AFDELING B: 140
GROOTTOTAAL: 200

Kopiereg voorbehou